

Τη Δευτέρα 10 Μαΐου 2010 έγινε η Τελετή Αποκαλυπτηρίων του Μνημείου Ολοκαυτώματος Ελλήνων Εβραίων στην Αθήνα από το Δήμαρχο Αθηναίων κ. Νικήτα Κακλαμάνη και τον πρόεδρο της Ισραηλιτικής Κοινότητας της Αθήνας κ. Βενιαμίν Αλμπάλα. Η εκδήλωση ξεκίνησε με επιμνημόσυνη δέηση και συνεχίστηκε με προσφωνήσεις από τον Δήμαρχο Αθηναίων, τον πρόεδρο της Ισραηλιτικής Κοινότητας Αθηνών και τον πρόεδρο του Κ.Ι.Σ. κ. Δαυίδ Σαλτιέλ. Ακολούθησαν χαιρετισμοί από τον υπουργό Επικρατείας και εκπρόσωπο της Κυβέρνησης κ. Χάρη Παμπούκη και την Αντιπρόεδρο της Ισραηλινής Βουλής κα Ρουχάμα Αβραάμ Μπαλίλα. Κεντρικός ομιλητής ήταν ο συγγραφέας και επιζών του ναζιστικού στρατοπέδου του Μαουτχάουζεν κ. Ιάκωβος Καμπανέλλης.

ΤΟ ΜΝΗΜΕΙΟ

Χρειάστηκε να περάσουν δεκαετίες σιωπής και αδράνειας για να αρχίσει το Ολοκαύτωμα να μνημονεύεται στην Ευρώπη και να τιμάται από τα κράτη και τις κοινωνίες. Η σιωπή από όσους το έζησαν, ο σεβασμός στον πόνο τους, ο περιορισμός της ελευθερίας σε πολλές χώρες που υπήρχαν ζωντανές μνήμες και τέλος η προσπάθεια να ξεχαστεί το γεγονός και μαζί του οι ευθύνες, κράτησαν το Ολοκαύτωμα μια καθαρά «εβραϊκή υπόθεση». Στη χώρα μας, ο Ελληνικός Εβραϊσμός άρχισε να διεκδικεί τη συμμετοχή της Ελληνικής κοινωνίας και πολιτείας στη μνήμη του Ολοκαυτώματος σχεδόν σαράντα χρόνια μετά το τέλος του. Σταδιακά, οι περισσότερες πόλεις της Ευρώπης απέκτησαν μικρά ή μεγαλύτερα μνημεία. Ειδικά το Εβραϊκό Μνημείο στο Βερολίνο αποτέλεσε σημείο αναφοράς.

Η πόλη της Αθήνας αποκτά τώρα το δικό της Μνημείο αφιερωμένο στη μνήμη των θυμάτων του Ολοκαυτώματος. Το έργο αυτό, δημιουργία της γλύπτριας Ντιάννας Μαγκανιά, επιλέχτηκε μετά από διαγωνισμό στον οποίο συμμετείχαν 19 καλλιτέχνες με πολύ αξιολογες προτάσεις. Η επιλογή έγινε από ειδική Επιτροπή, που συνέστησε η Ισραηλιτική Κοινότητα Αθηνών και εγκρίθηκε στις 30.1.2009 με ομόφωνη απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Αθηναίων.

Το Μνημείο αναπαριστά ένα μαρμάρينو διαμελισμένο Άστρο του Δαβίδ, που συμβολίζει το πλήγμα που υπέστη ο Εβραϊσμός της Ελλάδας από τους ναζί. Τα αποκομμένα τρίγωνα βρίσκονται διάσπαρτα σε μικρές ακανόνιστες αποστάσεις γύρω από το αέριο κεντρικό τμήμα, το οποίο συμβολίζει τον πυρήνα που παρέμεινε για να συνεχίσει την ιστορική πορεία του Εβραϊκών Κοινοτήτων της Ελλάδας.

Η τοποθέτησή του στη συμβολή των οδών Μελιδόνη, Ερμού και Ευβούλου έχει ιδιαίτερη σημασία. Λίγα μέτρα πιο πέρα, στη Συναγωγή, στις 24.3.1944, έγινε η παγίδευση και σύλληψη των Εβραίων της Αθήνας από τους Γερμανούς. Αποτελεί ταυτόχρονα Μνημείο και Μνήμα για να συνεισφέρει στην αιώνια ανάπαυση αυτών που δεν αξιώθηκαν να έχουν δικό τους τάφο. Και βρίσκεται δίπλα στο αρχαίο νεκροταφείο του Κεραμεικού προάγοντας έτσι τις βασικές αρχές της ελευθερίας, της ισοτιμίας και της δημοκρατίας.

Το έργο διακρίνεται για την περιεκτική απλότητά του, την αμεσότητά του στο θέμα, την εικαστική του ποιότητα, και την ένταξή του στον ευρύτερο αρχαιολογικό και ιστορικό χώρο της Αθήνας. Συνδέεται άμεσα με τη λιτότητα διαχείρισης του πένθους στην εβραϊκή θρησκεία καθώς και με τις σύγχρονες αντιλήψεις για την απεικόνιση και μνημόνευση του Ολοκαυτώματος, με τρόπο συμβολικό, μινιμαλιστικό, ανεικονικό και οικουμενικό.

Ένα τέτοιο έργο τέχνης, τοποθετημένο σε δημόσιο χώρο, στοχεύει στην άμεση συμμετοχή της τέχνης στην κοινωνική ζωή, μέσα από τη δυνατότητα αυτού να παραμένει με το πέρασμα του χρόνου ο μάρτυρας και ο απολογητής της εποχής του.

Η γλυπτική σύνθεση αναδεικνύει με ηρεμία και απλότητα τη διαχρονική διάσταση του τραγικού γεγονότος και προτρέπει τον επισκέπτη να αναστείλει τον βηματισμό του για να αναμνησθεί και να προβληματιστεί.

Ο Πρόεδρος της Ισραηλιτικής Κοινότητας της Αθήνας κ. Βενιαμίν Αλμπάλας, εκπροσωπώντας σύσσωμο τον Αθηναϊκό Εβραϊσμό ανέφερε σε ειδική δήλωση του: «Το παρόν μνημείο αφιερώνεται στη μνήμη των χιλιάδων Ελλήνων και Ελληνίδων Εβραίων που βρήκαν τραγικό θάνατο στα στρατόπεδα συγκέντρωσης. Η Ισραηλιτική Κοινότητα της Αθήνας το δωρίζει στην πόλη της Αθήνας να το φιλοξενήσει παντοτινά, για να θυμίζει αιώνια τη φρίκη που μπορούν να προκαλέσουν άνθρωποι σε ανθρώπους εξαιτίας της διαφορετικότητάς τους. Για να μη ξανασυμβεί».

Γραφείο Τύπου

Ισραηλιτικής Κοινότητας Αθηνών